

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrtert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 4. velik. serpana 1876.

List 31.

Sporočilo bratovščine presv. Reš-njega Telesa za leto 1875/76.

Ako se ozremo nazaj na bratovsko leto, ki je o veliki noči preteklo, se nam je pač preserčno zahvaliti Gospodu v nar svetejšem Zakramentu, katerega ljubezen izbuja več in več blagih duš, da se združujejo v nje govo češenje in poveljevanje. Pristopilo je namreč v minulem letu k naši bratovščini zopet 1090 novih udov, ter je bilo konec leta že 26.200 imén zapisanih v velike bratovske bukve. En in isti cilj in konec, eno in isto prizadevanje strinja tedaj tisuče udov, vsi se, bi djal, skušajo z nebeškimi trumami angelov darevati svoje molitve in dobre dela v počeščenje najsvetejšega Zakramenta, in vsi, tudi duše umerlih udov, s kterimi pa v bratovski ljubezni sklenjeni opravljamo svoje molitve in dobre dela, akoravno še tako majhna, dobivajo obilnost duhovnih milost in dobrót, ktere po neskončnem Božjem umiljenji brez primere presegajo vse naše za-služnja.

Vročja želja Gospodu v naj svetejšem Zakramentu dolžno ljubezen tudi v djanji skazovati s tem, da se njegovo stanovanje med nami na zemlji v naših cerkvah oskerbljuje s spodobno častjo, naklonilo je bratovščini naši tudi v preteklem letu obilno miloščine, ktera znaša skupaj 3905 gl. 23 kr. Ker se tudi spretne roke marljivih družbenic niso utrudile, bilo je moč potrebnšim cerkvam v teku minulega leta napraviti mnoge in dostojne bogoslužbine obleke, namreč: 7 pluvijalov, 42 mašnih plaščev (16 belih, 13 rudečih, 6 vijoličnih, 4 černe in 3 zelene), 28 štol za obhajila, 22 družih štol raznih barv, 27 burz za obhajila, 5 plaščekov za ciborij, 6 anti-pendij, 16 velamov, 30 oltarnih blazinic, 43 alb, 47 cin-gul, 137 humeralov, 38 koretljev, 105 korporalov, 108 pal, 422 purifikatorjev, 215 rutic za lavabo, 7 oltarnih pertov, 4 potezaje.

Dasiravno je bilo s temi paramenti, kterih očitna razstava od 4. do 11. junija je bila od občinstva pridno obiskovana, obdarovanih 129 cerkv; vendar bratovščina ni mogla postreči vsem prošnjam, ktere so ji bile po-slane. Prejele so cerkvenih izdelkov naslednje hiše Božje:

1. *Alojziska kapela v Ljubljani*: 1 koretelj, 1 albo.
2. *Sv. Juri na Gradu Ljubljanskem*: 1 albo, 3 hu-merale, 1 cingulum, 3 korporale, 3 pale, 6 rutic za la-vabo, 12 purifikatorjev.
3. *Hiralnica pri sv. Jožefu v Ljubljani*: 1 velum, 2 albi, 2 cingula, 6 humeralov, 6 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 24 purifikatorjev, 1 štolo za obhajila.
4. *Št.-Vid nad Ljubljano*: 2 albi, 2 cingula, 6 hu-meralov, 1 potezaj.
5. *Dobrova*: 1 velum, 1 burzo za obhajila.

6. *Polje*: 1 burzo in štolo za obhajila.
7. *Brezovica*: 1 mašni plašč, 2 štoli za obhajila.
8. *Sostro*: 1 velum.
9. *Sora*: 2 altarni blazinici.
10. *Preska*: 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum, 1 ko-retelj, 1 belo štolo.
11. *Šmartno pod Šmarno goro*: 1 antipendij.
12. *Ježica*: 1 štolo za obhajila.
13. *Rudnik*: 1 belo štolo.
14. *Sv. Jakob pri Savi*: 1 burzo za obhajila, 1 albo, 1 cingulum, 3 humerale, 3 korporale, 3 pale, 6 rutic za lavabo, 12 purifikat.
15. *Golo*: 1 mašni plašč.
16. *Sv. Katarina*: 1 koretelj, 3 korporale, 3 pale, 6 rutic za lavabo, 12 purifik., 1 potezaj.
17. *Stara Loka*: 1 rudeč mašni plašč.
18. *Škofja Loka*: 2 albi, 2 cingula, 6 humeralov, 6 korporalov, 6 pal, 11 rutic za lavabo, 12 purif., 1 štolo za obhajila.
19. *Železnike*: 1 bel mašni plašč.
20. *Sorica*: 3 korporale, 3 pale, 6 rutic za lavabo, 12 purif., 6 humeralov, 1 antipendij, 2 koretlja, 2 štoli za obhajila.
21. *Lučine*: 1 rudeč mašni plašč, 1 mašno srajco, 3 humerale, 1 cingulum, 3 korporale, 3 pale, 6 rutic za lavabo, 12 purifikat.
22. *Dražgoše*: 1 zelen mašni plašč.
23. *Šmartno pre! Kranjem*: 1 bel mašni plašč.
24. *Smednik*: 1 bel mašni plašč.
25. *Predoslje*: 1 belo štolo, 1 burzo za obhajila.
26. *Podbrezje*: 2 černi altarni blazinici.

(Dalje sledi.)

Kdo ima oblast do premoženja samostanov?

Sedanji mesenjaki in zapravljevci, ki so vse zade-gali in jim diši še kak grizlejš, ki so ga samostani pri-branchili, vedno udrihajo po samostanih in menihih (redov-nikih); vedno se slišijo in berejo stare bedaste zabav-ljanja: čemu so menihi? čemu one duševne jetnišnice, te naprave srednjega veka? Čemu se prostovoljno za-pira toliko mladih devic v klostersko temo pred lučjo sedanje naprednjaške svitlobe? Kar ne more opraviti drugo nerganje, nadomestuje še „pseudopoezija“.

Čemu, pravijo dalje, toliko premoženja in zakladov v mertvih rokah? Ven z njim! Prav je, da so nekteri poslanci tako navduseno govorili za zatiranje samostanov in za ugrabljenje njih premoženja. — Tako in enako kvasijo in rožljajo liberalni časniki, in za njimi njihovi

priverženci, ki so ravno tako prazni v duhu, kakor uni. Ali je pa vse to tudi resnica, in ali iz lastnega prepričanja govorijo? Kratko nikakor ne. Svoje prepričanje zajemajo iz spisov sovražnikov, ki za Boga in večnost nič ne vedo in nič vediti nečejo, ki nimajo vere v nemerljivo dušo; ki opice preslavljajo, in bi boje raji toliko opic namesto redovnikov v samostane potaknili, ker od ene strani bi jim opice nikoli njih černih del ne očitale, od druge strani bi pa gotovo vse njih hudo-bije, ki bi jih vidile, rade posnemale. Tudi čez reveže liberalci ravno tako godernjajo, kakor čez samostane: sami bi radi pojedli, kar reveži dobivajo iz samostanov.

Pravica do premoženja in posestva se zadobi: po rojstvu, darovanju, dednini in lastni pridobitvi. Kar imajo samostani premoženja, so dobili v last po darilih, po pridnem delu, po varčnosti in sploh po poštenih potih. Tedaj imajo popolno pravico do svoje lastnine in njim izročnega cerkvenega premoženja, oziroma božje in svetnikov lastnine. In tako nima nobeden do takega premoženja nobene pravice; moč in sila pa ni pravica. Najmanj pravice pa imajo do tega deželni in državni zastopniki, katerim mora cerkveno premoženje ravno tako, če ne bolj sveto in nedotakljivo biti, kakor vsako tuje premoženje, njihovi volivci jih niso in jih niso mogli storiti za gospodarje ptujega premakljivega ali nepremakljivega premoženja. Taki napadi na premoženje samostanov in njih zatrenje se nahaja v brezbožnih državah, v katerih gospodujejo prostomavtarji.

Znamenita je toraj Viktor-Hugova misel o samostanih. Le-tá ni klerikalec, ampak zagrizen liberallec. Vendar piše: „Ljudje se združijo, in bivajo skupaj; po katerem pravu? Na podlagi proste združevanske pravice. Zapirajo se; po katerem pravu? Na podlagi pravice, katero ima vsak človek, da sme svoje vrata odpreti, ali pa zapreti. Oni ne izhajajo; po katerem pravu? Na podlagi pravice, katero ima vsak človek: iti in priti, in tedaj tudi doma ostati. Kaj počno doma? Tiho govoré, oči kroté, delajo. Odpovedali so se svetu, mestom, mesnim sladkostim, veselicam, nečimernostim, častilakomnosti, samopridnosti. Oblačijo se v terdo obleko; nobeden nima nič lastnega; kar ima, je lastnina vseh. Nekdanji plemenitnik je enak njemu, ki je bil nekdanj kmet. Vsi darujejo svoje lasje na glavi, nosijo enako obleko, jedó pri eni mizi, spé na enaki slami, in umerjó enake smerti, vsi so z enako vezjó krog ledij opasani. Ako njihove pravila zahtevajo, hodijo bosonogi in gologlavi; ondi je viditi nekdanje kneze, ki so zdaj enaki drugim. Nimajo naslova, ne rodbinskih imén; le samostanske imena nosijo. Ubogim pomagajo, bolnikom strežejo. Molijo; k komu? K Bogu. Lahkomišljeni posvetnjaki jim očitajo, rekoč: Kaj počenjajo one nepremakljive podobe poleg svetišča Božjega? kaj koristijo? kaj delajo? Pravim pa: Ni ga slavnjše delo od onega, katero te pobožne duše opravljajo; ni ga koristnejšega opravka, kakor je opravilo redovnikov. Oni namreč vedno molijo za tiste, ki nikoli ne molijo.“ Tako Viktor Hugo.

Med koristnim djanjem samostancev je tudi šolstvo. Čez samostanske šole se je že marsikaj zabavljalo; pa ravno zdaj, ko se je jel kazati šolski sad nove ére, se dosti očitno razodeva, da samostanske šole so bile in so še naj koristniše za človeštvo.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljani. (Kakošne nauke dajeja „Petrograd“ in „ruski obrednik“ caru in novolaškemu gostom? — De Maistre. — Kaj je nas Slovencev naloga? — „Olikani

Slovenec“ in „Knigge“.) V Petrogradu je bil dedni laški kraljevič Humbert s svojo ženo Marjeto. To mesto je zidano na kraju, koder so leta 1703 stale še švedske ribiške koče; tisto leto si je bil namreč Peter Veliki ondotno okrajino dobil v oblast. Previdil je, kako primeren je kraj za trgovino ob Baltiku in jél je zidati mesto, ki je bilo v začetku le bolj orožišče z lesenimi poslopji. Po velikanskih Petrovih zmagah nad ondotnimi kraji pa je mesto začel razširjati, povzdignil ga je celo za stolnico svoje države in od l. 1725 je postal Petrograd velik in lép.

„Unità“ pravi, da to mesto se ne dá imenovati brez misli na papeža, ker njegov vstanovnik ga je posvetil apostolskemu poglavarju sv. Petru, in po njem se imenuje „Sv. Petrov grad“ (St. Petersburg). Stolna cerkev je posvečena sv. Petru in Pavlu, kterima je ruska cerkev globoko vdana, če tudi se je to cesarstvo z velikanskim protislovjem ločilo od rimskega papeža in se je verglo razkolništvu v naročje. Razkolniško je, če tudi razkolništvo šibajo in grajajo lastne ruske verske izročila, njihove tedenske molitve, njihove mesečne branja iz življenja svetnikov, njihovi obredi v 40danskem postu.

Laški dedni princ je imel v Petrogradu priliko kaj učiti se, kaj pomeniti se z velikim carom. Oba gospoda sta v nekakem si podobnem stanju. Laška vstava ima prvi člen, da katoliška vera je gospodujoča; pa vendar nobena se tam tako ne tare kakor katoliška. Rusi pa vsak dan beró v svojih obrednih bukvah hvalo papežev ko vesoljnih poglavarjev sv. Cerkve; vendar živé v razkolništvu!

O teh nasprotjih je med drugimi pisal slavni Jožef De Maistre (r. Mèter), nekdanj poslanec v Petrogradu (1803—17), pisatelj obravnave „O papežu“ (Du Pape). De Maistre, kakor modroslovec in politikar, je z duhovitostjo in učenostjo dokazal zasluge papežev za oliko, kulturo v Evropi in pa potrebo papeštva za obstoj „civiliziranega“ (spodobnega in omikanega) stanja. Po drugi strani je vterjeval, da je vera edina stalna podpora za države, veri sovražljivi nauki pa so vir državnih in družbinskih pretresov in prekucev. V več spisih je skazoval neogibno potrebo nezmotljive Cerkve nasproti zmotljivi človeški pameti. — V teh rečéh, se vé, bi se mogel Humbert sam začeti drugač obnašati, kot se njegov „otac“, ako bi ko „olikan Italijan“ hotel manj ugla-jenemu severnemu avtokratu kake svete dajati.

Skazoval je pa tudi De-Maistre iz naukov ruske cerkve, kdo da je „Peter“, ki ga je car tolikanj spoštoval. Skazal je Rusom iz njih lastnih nauk, da „Peter je večna podstava sv. Cerkve“, zakaj Peter nikoli ne umerje, temuč vselej oživi v svojem nasledniku, ki je „pastir govoreče čede“, to je, ljudi, kakor je v slovanskem jeziku šega govoriti: „Pastir slovesnago stada“. Tako ponavljajo tudi dandanašnji v svojih tedenskih molitvah, ter preslavljajo sv. Petra spevaje: „Veseli se, veseli se, nepreginjivi steber pravoslavne vere, glava zbora apostolskega, prvi škof v Rimu, čast in slava naj večega mesta“.

„Unità“ pristavlja: Jožef De-Maistre je iz obredoslovja ruske cerkve vzel slavno pesem Piju IX, in uči jo princa Humberta v Petrogradu, da naj jo seboj nese vernivši se v Rim. O res! ta veliki papež nima kardél in brodov carovih, vendar pa je on, kakor Peter, „prijetnost Cerkve, vesoljna luč, neomadežan golob, studenec pravoslavnosti“. In kdor ni s Pijem IX, naj se le imenuje pravoslaven (ortodoks), je pa zbeganec in razkolnik.

Pij IX, „posnemajoč nebeške čednosti Petrove, skazuje, da je res po njem podedoval prestol“. Tako o papežu Klemenu piše Demetrij Rostofski, ki je izmed

svetnikov ruske cerkve. — Pij IX, „glava sv. zbora, je preslavil prestol apostoljskega poglavarja. Božji poglavar svetih škofov, je s svojimi določili, s svojimi okrožnicami (enciklikami), s svojim silabom (imenikom smót) poterdil božji nauk, in saperl je usta brezbožnim krivovercem.“ Tako piše Rusi o papežu sv. Silvestru. — Pij IX „je prečudni oklicevalec in terdna podpornja resnice, je dedič nepremagljivega Petra. (Zapomnite si te pridevke liturgije ruske: nepremagljivi Peter. „Unità“.) — Tako druga hvalnica sv. Leonu papežu v „Mineja mesečnaja“.

„Ti si častil božji prestol Petrov, in ko si ohranil na tej nepretresljivi skali vero, si razsvetlil svoje ime.“ Kadar Rusi to pravijo sv. Martinu papežu, pravijo tudi Piju IX, ki je „oblečen z naj viši oblastjo (gospodstvom) sv. Petra“.

Naj bi dosegel poslednjič Jožef De-Maistre še to, da laško dedno kraljištvo, kadar se verne v Rim, hiti sv. Petru h kolenom in mu ponavlja, kar se bere v „Soborniku“, ki je zbirka govorov in pisem ss. očetov v rabo ruske cerkve.

V tem „Soborniku“ je tudi oddelek sv. Teodora Studita, ki govori papežu-kralju Leonu III in pravi: „O naj viši Cerkve pastir, ki si pod nebom, pomagaj nam v naj večji nevarnosti; spolni delež Jezusa Kristusa. Podaj nam roko v brambo; nastavi uho našim prošnjam ti, ki si glavar in načelnik apostoljski, izvoljen od samega Boga, da si pastir govoreče čede, ker ti si v resnici skala, ki sedi na njegovem prestolu in ga razsvetluješ. Tu je čas in mesto, da zveršuješ svoje pravice; pomagaj, ker Bog ti je k temu oblast dal, in ravno zato si vsih poglavar.“ — Tudi Pij IX ne odrekuje svoje pomoči, kdor ga odkritoserčno prosi.

Nam katoliškim Slovanom mora naj večji skerb biti za to, da Rusi začno tudi v djani spolnovati, kar v svoji liturgiji tako jasno terdijo, priznavajo in pričajo. Naloga je velikanška, pa treba je, da se prične zverševati. Pri tej nalogi pa ravno sv. Peter ima, bi djal, prvi delež. Glavno mesto razkolne države se po njem imenuje, naložimo mu torej, naj sam skerbi, kako bo to spolnil. Pritiskajmo pa mu v ta namen z mnogimi prošnjami in molitvami. Vsak dan, ali saj pogosto kaj molimo sv. Petru na čast za spreobrnjenje Rusije in razkolnikov sploh.

Car ni tako delež od resnice, kakor so n. pr. luterani. Že car Nikolaj je kazal pred papežem Gregorijem, da ima nekako sveto spoštovanje do papeža, da ga ruska liturgija ne opominja zastonj. In o sedanjem caru Aleksandru se je ravno te dni bralo nekaj, kar mu dela čast. Veliko časnikov je pisalo, da car Viljem se je v Ems-u odkril, ko je šla memo procesija s sv. Rešnjim Telesom. To bi res zahtevala že omika od drugovercev, če bi tudi ta ali ta luteran kljub sv. pismu ne veroval v sv. Rešnje Telo. Toda „Germania“ popravlja novico in pravi, da ruski car Aleksander je bil tisti, ki se je odkril o memo gredoči procesiji, in ne nemški cesar (ki najberže še vpričo ni bil). Car Aleksander tedaj ne le da ni brez vere, on umeva tudi „Olikanega Slovenca“ ne mara bolje kot marsikteri liberallec svojega čislaneja „Knigge-ta“.

Iz Gorenjskega. (Blagoslovljenje in vkladanje temeljnega kamna za novo romarsko cerkev Marije Device v Suši, v Zaliloški fari. — Dalje.) Kot dostavek naj sledijo še nekatere zgodovinske verstice o preteklosti, in tudi iz novejših časov prejšnje Suške romarske cerkvice. Da bi se prepričal, je li slavni Valvazor kaj o tem kraju vedil in zapisal, pogledal sem v njegovo VIII knjigo str. 807, kjer govori o stari Selški fari, katera je do l. 1622 obsegala vso obširno Selško dolino. Med drugim

je ondi pisano, da okoli 26 lét poprej, kot je imenovani mož zgotovil svoj velikanški popis Kranjske vojvodine (izdan l. 1689), se je odcepila od Selške matere-fare Soriška duhovnija, katero on imenuje „Vicariat in Görtz“. (Da je sadnja beseda ali tiskavna pomota, ali pa napak zapisana namesto nemškega „Zarz“, je očitno.) Iskal sem dalje, kje bi bilo kaj več brati o vikarijatu „Görtz“ ali „Zarz“, pa nisem najdel nič ne o enem in ne o drugem. Slavnega moža, ki je, kakor se na mnogih mestih iz njegovih besed očitno vidi, marljivo po pisemih popraševal po okolnostih in zadevah vsih tadanjih duhovnij naše vojvodine, je morda motilo ravno ime „Görtz“, da njegovo pismo ni dospelo na pravi kraj, in nam toraj o Sorici (vsaj med farami) ni nič zapisal. Ker dalje Zalilog ni imenovan med podružnicami Selškimi (pač pa: sv. Lucija; sv. Klemen in sv. Lenart, ki so se pozneje kot samostojne duhovnije od Selc odločile), je toraj le dvoje mogoče: ali tam ni bilo o Valvazorjevem času še cerkve: če pa je bila, spadala je pod Soriški vikarijat. *) Starih pismenih virov o Suši toraj nimamo; vsaj pisalcu teh verstic niso znani. Ustno izročilo vé o tem več povedati. Nekoliko je bilo že brati v „Danici“ l. 1873, v 30. in 31. listu, kar naj se tu nekoliko ponovi, nekoliko pa še dostavi. Okoli dve sto lét je tega, kar je neki možak (pravijo, da se mu je reklo „Kobljar“; ne vé se vendar, ali je bil to njegov pravi priimek, ali pa se je le pri hiši tako djalo) **) obdeloval na Suškem homcu laz, in pri tem delu je izkopal iz zemlje nenavadno podobico Marije Lavretanske, vtisnjeno v rumeno svilo. Ker je pobožno ljudstvo ta primerljivej tolmačilo kot opomin, da Marija želi ondi češena biti, pozidalo je na mestu, kjer je bila podobica najdena, malo kapelico, ki je bila 9 čevljev dolga, 6½ čevlja pa široka. Da je bila kapela od pobožnega ljudstva pogosto obiskovana, in da se je Marija častilcem svoje ondi najdene in izpostavljene podobice tudi posebno milostna in dobrotna skazovala, soditi se smé po milodarjih, ki so se neki tako obilno stekali, da se je iz njih, kakor se obče terdi, zidala po večjem sedanja Zaliloška farna cerkev. Nahajajo se še zdaj stari ljudje

*) Najberže o Valvazorjevem času ni bilo ne cerkve, in celo tudi še vasi ne na Zalilogu. Kakor namreč ustno izročilo pravi, so prvi naselci stanovali v „Gróbljah“, uro nad Zalilogom (v Gori), so imeli ondi hiše, njive in senožeti; kar potrjuje še dandanašnje ta okolšina, da kažejo znamenja razórev njiv, kar so pa zdaj le senožeti taistih prvih naselcev, ki so potlej „groblje“ zapustili, se na Zalilogu naselili, in ki še dandanašnji o sv. Jakobu hodijo „v Groblje“ svoje ondotne senožeti kositi. Več krajnih imén nemške korenine kaže, da so tudi ondi, kakor v sosednji Sorici, prvi naselci bili Nemci iz Tirolskega.

Pisavec.

**) Že ko sem imel pričujoče verstice za odposlanje pripravljene, prišel sem po naključju z neko osebo v pogovor o vtemeljenju Marijne romarske cerkve v Suši, in ta mi je pravila, da je njen oče (Martiniverhar), ki je bil zelo bistrega spomina, in je, 90 lét star, okoli l. 1848 umrl, večkrat pripovedoval, da je bil, kakor je od starih ljudi slišal, neki „Gašper iz Žbónta“ tisti možak, ki je imel laz na Suškem homcu, ter je pri obdelovanji taistega najdel podobico Marijno. „Žbónt“ zove se neka nasamna kmetija Zaliloške fare, in stoji precej visoko unkray doline nad desnim obbrežjem Sore. Iz Suše se „Žbónt“, in iz „Žbónta“ Suša prav dobro vidi. Kmečki ljudje so že od nekdaj radi svoje lastnine in posestva vedno pred očmi imeli. Ker je vsa dolina v tej okolici zelo ozka in tesna, in so stanovniki v oziru poljskih pridelkov do malega le na sterminie odkazani, tudi to ni nemogoče, kar sem ravno omenil. Naj ostane toraj kot ustno izročilo in zgodovinska drobtinčica tudi to v „Danici“ zapisano.

Pisavec.

na Zalilogu in tudi v Železnikih, ki pomnijo prvotno kapelico v Suši, v kateri se je vkljub malega prostora že maševalo. Tudi stolpič je kapelica imela, in mala njena zvončeka sta nam naj boljša poroka za njeno starost. Na večjega so vtisnjene tri podobe: Kristus na križi, z žalostno Mater Božjo in sv. Janezom ob straneh; Marija Lavretanska kot patrona cerkvice; in Marijna hišica, nesena od angelov. Napis se glasi: S. MARIA LAVRETA ORA PRO NOBIS. Letnic ta zvon nima; manjši pa nima nič podob, ampak le letno številko 1680. Iz tega se dá soditi, da sta bila oba zvonova ob enem l. 1680 omisljena. (Večji zvon, 35 funtov težak, se je že pred več leti ubil. Kdaj, in kje se mu bo vžil naslednik, se zaradi družih silnejših potreb zdaj pač še ne vé.) (Dalje nasl.)

Iz Zlatopolja, 30. mal. serp. Včeraj, t. j. 29. julija nekako ob petih popoldne privalili so se črni oblaki sem od Kamnika in razsuli iz sebe hudo točo, z viharim dežjem, ki je napravil strašne povodnji, in sicer, kolikor je meni danes znano, zlasti v vaséh: Dupeljne, Dolenje, Verhovlje in Raholiče, v Berški fari, potem pa skoz in skoz v naši Zlatopoljski fari, sosebno po vaséh: Preserje, Mala Lašina in Oberše, dalje na veliki Lašini fare Vranjpeške, kjer jim je vihar celo kozelce poderl, — in v vasi: Loke, fare spodnjo-Tuhinjske. Žalost in nesreča je velika, naliv je veliko zemlje vzel, silno veliko posul in zmedel, tako da n. pr. v Preserjih in Oberših danes živina ne najde prav nič kreme zunaj. Znano mi je od ene imenovanih vasi, kar je sploh več ali manj tukaj povsod žalostna resnica, da so delj časa že kupovali žito, sedaj pa ga ne bo ne za žetev ne za setev, in kaj bo za ubogo živino? Pri nas v hribih se žito sploh ne prodaja kaj vgodno in ne lahko, zlasti še ne zavoljo prav slabih potov. Bog daj, da bi vsi se vdali v Božjo sveto voljo, se pred Njim ponižali in zaupljivo za pomoč Njega prosili. Znabiti Bog dá, da se ljudem, če ne ves, vsaj nekoliko davka za letos odpiše, ki so bili tako hudo obiskani.

Nevihita, pomikaje se naprej proti Češnjiki in vatrični Krašinski fari, ustavila se je na meji fare Zlatopoljske, konec vasi Brezovice, kjer je burja že pritislila nasproti, tako da v sosednjih farah imenovanih razen bolj obilnega dežja blezo niso imeli nesreče, v česar zahvalo, kakor sem ravno slišal, bodo Češnjicani šli s procesijo do svoje podružnice k sv. Lenartu, kjer bo duhovno opravilo. K. L.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

Misijon v Prihovi na Štajarskem od 7.—21. maja 1866.

Pervi misijon, ktereга so imeli slovenski misijonarji iz družbe Jezusove na Slovenskem, je bil misijon v Prihovi na Štajarskem od 7.—21. maja leta 1866. Preteklo je že 140 lét, tako piše o. Valjavec, odkar so jezuiti v slovenskem jeziku imeli misijone na Štajarskem. Po 140 letih tedaj so sinovi sv. Ignacija spet jeli oznanovati našemu ljudstvu večne resnice v slovenskem jeziku, in jest, naj nevredniši izmed njih, sem bil tako srečen, z o. Doljakom naj prvi stopiti na leco in nagovoriti vnuke tistih očetov, ki so nekda našega o. Čeferina poslušali pri sv. Ksaverju (vsaki dan po 24 tisuč). Nobeden ni verjel, da imamo tudi slovenskih misijonarjev v družbi Jezusovi. Vsi so dvomili, da prideva v Prihovo; celo gospod fajmošter, kateri so naji poklicali, niso mogli verjeti, da prideva rés. Še več; prišla sva že, in še so dvomili, da se počne poslanje ali misijon. „Za Božjo voljo“, pravijo gosp. fajmošter vsi začudeni, ko naj zagledajo, „kaj pa bo, če eden izmed vaji zbolí, ker sta

oba tako suha in slaba“. „No, gospod fajmošter“, odgovorim jest, „potem bo imel misijon drugi sam, ako eden zbolí“. Ako le ljudje pridejo, si mislim, po tem se bo že dalo, ker presv. Serce Jezusovo in prečista Devica Marija, varhinja Prihovske duhovnije, naji gotovo ne bota zapustila. Maševala sva na čast presv. Serca Jezusovega in začela sv. misijon. Komaj sta pretekla dva dneva, so bili gosp. fajmošter že polni veselja, ker vidili so naji vedno v spovednici, zjutraj in zvečer. Mislili so namreč, da bova le pridigovala in misijon vodila, drugzega pa nič.

Veliko je bilo dela precej od začetka, in hvala presvetema Sercema Jezusa in Marije, to delo je bilo najino edino veselje. Spovedovala sva v naj tordnejših spovednicah pri velikih vratih farne cerkve, in sicer zavolj tega, da sva se ložej izmuznila spet iz spovednice, ko se je približeval čas za pridigo. Dobro je pa tudi bilo, da sva naj tordnejši spovednici zasedla, ker kmalo je pritisnilo toliko spovedancev, da ste spovednici jele škripati in pokati od gnječe. Še nikoli kaj takega nisem vidil; spovedenec je po opravljeni spovedi več minut imel opraviti, da se je od spovednice pregnjetil in preril. In vendar v 14 dnéh nisva mogla spovedati vsih. Lepe dogodbe sva tu doživela, katerih nekatere naj tu povém. Ko so dekleta imele na versto priti, me prosí mlad, čverst korenjak: „Pater, prosim vas lepo, spovejte me, ker jutri moram iti k vojakom“. „Ljubi prijatelj, mu odgovorim, sej sam ne morem v spovednico, le poglej, koliko jih je okoli spovednice; naredi mi pot in prostor v spovednico, in za plačilo te hočem spovedati prvega.“ „Pojdite gospod, hočeva pokazati“, pravi junak. In začel je delati na desno in na levo s komolci, in slabo bi se mu bilo godilo, ako bi jest tik za njim ne bil sledil in klical: „prostor, prostor, da morem v spovednico! Večkrat so naji nazaj pahnili in slednjič privijeva do spovednice. Ravno tako se je gočilo tudi o. Doljak-u. Cerkev je sicer prostorna, veliko klopi so nesli iz cerkve, pa je bila vendar tako napolnjena med pridigami, da o. gvardijan iz Nazareta niso mogli naprej, ko so med pridigo šli iz spovednice zajuterkovat, ampak so mogli ostati kakor v zidani med ljudstvom, poslušajočim besedo Božjo. Častitemu očetu gvardijanu celjskih kapucinov se ni bolje godilo; tako namreč so prišli v gnječo, da še tobakire iz žepa niso mogli dobiti, da bi si bili s ščupcem (šnjofom) tobaka nadome-tili zajuterk. Enkrat mi skoraj ni bilo mogoče priti do prižnice, akoravno sem imel samo štiri do pét korakov iz zakristije do tje. Dva moža sta krepko rila naprej, da bi mi pot naredila, pa vse ni nič pomagalo. Slednjič rečem glasno: Ako mi nikakor prostora ne naredite, ljubi moji, ne morem pridigovati. „Za Božjo voljo“, vpijeta zdaj moža, „ali ste ob pamet prišli, da se ne umaknete patru? Pustite vendar gospoda na prižnico“. Prostor, prostor, kličeta, in delata in dregata s komolci na levo in na desno, da slednjič vendar le dosežem prižnico. P. Doljak po pridigi o sv. Rešnjem Telesu, po kateri se je velikanska procesija razvila po okolici Prihovski, ni mogel zapustiti lece, je mógel tedaj tako dolgo čakati na prižni, da se je cerkev izpraznila. Kaj pa hočem povedati o pobožnosti in ginjenji tega dobrega ljudstva? Pri pridigi za otroke, pri kateri je vse jokalo, mašniki in ljudstvo, starši in otroci, sem bil sam tako ginjen, da nisem mogel dalje govoriti; prepustil sem sklep te pridige presvetemu Sercu Jezusovemu, ker moj glas je bil od jokú in tuljenja pobožnega ljudstva popolnoma zadušen. Enako se je godilo pri ponovljevanji kerstnih obljud. Serce pretresajoči so bili odgovori ljudstva, ki je odgovarjalo a slovesnim glasom: Odpovém se hudiču, odpovém se svetu in njegovi zapeljivosti itd. Ko jih vprašam: ako hočejo zvesti ostati

sveti rimsko-katoliški Cerkev, katero so spoznali že vaši očetje in predočetje za edino pravo zveličansko cerkev, se je kot en glas razlegel po cerkvi: Hočemo — in umreti tudi v ti sveti veri? Tu mi je šlo skoz mozeg in kosti, še nekaj bi jim bil imel povedati, pa nisem mogel več. Že devet let nisem tako ginjen stal na leci, in te ure nikdar in nikoli pozabil ne bom. Še bi imel veliko opomniti o tem sprelepem misijonu, kako goreče namreč se ga je vdeležilo ljudstvo itd., pa naj neham; le toliko rečem k sklepu, da je presv. Serce Jezusovo tu v Prihovi obhajalo naj slavniji zmago. Prosimo Boga, da se čedalje bolj povečuje med Slovenci to zmagovalno Serce!!

Razgled po svetu.

Politiške prijateljstva. Ljudje in države, ki začno keršanstvo v nemar pušati, delajo čudne prijateljstva. Pri nas tožijo, da imamo dosti domačih turkov. — Naj ljutejši vojskovodji turški so keršanski odpadniki, tedaj prijatelji turški. — 22. julija je angleška kraljica Viktorija, kakor naznanjuje „Agencija Maclean“, pisala sultanu pismo in mu zagotavljala nespodmakljivo prijateljstvo med Anglijo in Turčijo. Ravno tisti dan je v Parizu Mak-Mahon vojvod Magenški sprejel novega laškega poslanca pri francoski republiki, vojvoda Gaetanskega, zloglasnega Cialdini-a, in prijazno sta se pokadila med seboj.

Mak-Mahon pa ne mara praša toliko za Cialdini-a, kolikor kraljica Viktorija za Mahometa in sultana! To so političke prijateljstva, katerih potreba izhaja ravno iz lastnih sedanjih okoliščin. Francija, pravi po pravici eden laških listov, po Sedanu potrebuje vsega in vsih, tudi Cialdini-a; Anglija pa vsled zveze severnih cesarjev meni, da mora braniti turško cesarstvo.

Ima pa Turk potrebo angleškega varstva. Ravno tudi 22. julija je turški poslanec Kabuli-paša izročil caru v Petrogradu svoje povere pisma. In kolika priljudnost! Sprejel ga je car ravno tako, če ne še dosti bolj svetično, kakor Mak-Mahon Cialdini-a; toda slišati je moral ubogi Kabuli-paša iz carovih ust tacih reči, da „se je povernil očitno pobit od zaslišanja“, kakor je naznanila „Korespondenca Politiška“.

Francoska republika gre dalje navzdol. Framasonski časniki se silo péhajo napraviti ministre, da novi francoski poslanec za Laško, Noailles, naj bi bil slovesno sprejet v Rimu in ne v Torinu. Vediti je, da francoska vlada dosedaj ni priznala in ne odobrila ugrabljenja mesta Rima po framasonskih Lahih, zato je v Rimu imela poslanca pri sv. Očetu, pri vailjenem novo-laškem kralju pa je imela le prostega pooblastenega opravnika. Ali Mak-Mahon je storil velik skok dalje v liberalizmu, ker je izvolil poslanca (ambasciadore) pri laški vladi, in enak skok hočejo levičarski ministri, ker zahtevajo, da tudi slovesno sprejetje novega francoskega poslanca naj se verši v Rimu, ne več v Torinu. Vae to bi kazalo, da francoska republika bi poterjevala in priznavala vse plene in grabljenja, ki so se z vnebovpijočo krivico zgodile zoper sv. Očeta in katoliško Cerkev. Kaj pa poreče francoski narod k taki vladi in k taki republiki? Kaj porečejo vsi katoličani o francoski vladi? Napoleon III je imel svoj „Malakov“ in svojo „Magento“; — potem pa ko je pričel nad papežem in Cerkvijo izdajavsko delati, je prišel prav hitro do „Sedana“! Ravno vojvoda „Magenški“ (Mak-Mahon) je pridobil nekaj sloveza Napoleonu III in sam sebi, ker on je določil zmago pri Magenti; gleda naj pa, da s takim počenjanjem zoper

papeža in Cerkev sebi in francoskemu naradu ne pripravi „Sedana II“!

Na Jugu se razlega klic: „za kerst častni i slabodo zlato“, — na Večeru in Severu se bori pa liberalstvo „zoper kerst častni in slabodo zlato“! Dokler se naravnost in brez ovinka ne bo pot pravice in poštenja do katoliške Cerkve nastopila, dotlej se bo podiralo in ne zidalo.

Drobne novice. „Unità“ piše, da po turških okrajinah male Azije in v Perziji je pričela divjati kuga. Če je to res, kako se more Turku dopustiti, da iz unih krajev vojaštvo kliče v Evropo, in pa ali ni nevarno vjetih Turkov v sredo Avstrije goniti in jih tu priperitih imeti? — „Gazzetta di Emilia“ je prinesla program nove rudečarske družbe, ki bode o prihodnjih volitvah delala za vesoljno glasovanje in za „konstituantno“ (nekako republikansko) vstavo). Nekdo je rekel, da laško levičarsko ministerstvo je most proti republiki. — Perzijski šah je hotel vojsko pričeti zoper Merv, od česar ga je pa odvernili ruski poslanec v Teheranu, ker je ob njegovih večernih mojah velik hrup, zburjen od obmejnih Turkov. Turški mohamedani sovražijo Perzijane, ki ne priznavajo „koran-a“ v vsi njegovi celoti. Ravno tak hrup gospoduje boje po Kavkaških okrajinah, koder obmeji komaj čakajo prilike, da bi planili nad Ruse. Ako se turški fanatizem ne bo berzdal, utegne Turčiji napraviti velike zadrege. — Jakob-kan, emir Kašgarski, se je vzdignil zoper Kineze s 40.000 vojaki, ki so skoro vsi oboroženi z novimi evropskimi puškami in zberjeni od evropskih častnikov. Prehobil je jutrovo občelje cesarstva kineškega in se je polastil skor brez udarca važnih mest obmejne okrajine. — Stan šolstva na Pruskem je vedno revnejši. Neki učiteljski časnik za okrajino prusko noče o učnem ministru Falku in njegovi vladni šoli nič več vedeti, ker piše: „Ako bi občine svoje ljudske šole same vravnale, bi veliko več za nje storile, kakor zdaj, ko si je država vse pravice prideržala, in občinam le dolžnost zderževanja pritakuje, tedaj za-se meso obderži, občinam pa kosti oglodat verže. G. Falk je ob vso slavo pri liberalcih, kateri so začeli spoznavati, da šole so pod vpljivom duhovnov bile boljše, kakor zdaj.“ — Iz Rima se poroča, da se je po Laškem mnogo razširila govorica, Viktor Emanuel se misli kroni odpovedati; menda ga dva vzroka k temu nagibata. Nekteri ugibljejo, da ga njegova soproga, grofinja Mirafiori, ktera je s kraljem le cerkveno v morganatiškem zakonu poročena, k temu spodbada, da bi se potem tudi državno-veljaven zakon med njima sklenil; drugi pa pravijo, da kralj sprevidi, da se njegovo s krivico in izdajo vtemeljeno poslopje ne bo dalo vzderžati. Znamnja propada so boje tako očitne, da so tudi vladarju vidne. — Vediti hočejo, da Rumunija se res na boj pripravlja. — Vestfalski „Merkur“ piše, da 86 rudečarskih družb je v delu za prihodnje volitve na Nemškem; 40 glasov si upajo imeti v bližnjem državnem zboru. Da bodo rudečarji nekoliko prej ali poznej bismarkovstvu ostrasiba za sedanje grehe, ni nič dvomiti. — Milgosp. Cybichovski, pomožni škof v Gnjeznu, je 19. julija dostal devetmesečno ječo. Neštevilna množica ga je čakala pred ječnimi vrati in ga je spremljala v stolno cerkev, kjer je bila sv. maša in zahvala. Blagor mučencu za sv. vero! — Münsterska sodnija je Mogunškega škofa in vrednika vestfalskega „Merkurja“ Grochtmann-a oglobila za 375 frankov, češ, da sta boje razžalila višega prezidenta vestfalskega. Rameno tenke kože morajo pruski gospodje z Bismarkom vred imeti, da se sliši vedno razžaljenje in razžaljenje! — Prusovstvo, ki je prederzno pregnalo Kolonjskega škofa Melchera-a, je hotlo, da naj stolni kapitelj kar družega voli; toda ka-

pitelj tega ni smel storiti in ni storil. — V londonskem parlamentu je prvi minister Disraeli zagotovil, da je 20 angleških brodov v turških vodah, med njimi 11 oklepnikov; da pa ne zdaj in ne prej ni nič njih osebstva ali tvarine izročene v sultanovo službo. — V Londonu je bil Farley sklicaval velik tabor, na katerem je bilo 20 udov angleške zbornice. Ves tabor se je enoglasno izrekel zoper to, da bi Anglija podpirala Turka; izrekel se je zoper turške trinoštva v Bulgariji; izrekel se za samostojnost vstaških okrajin. — Rumunska zbornica je sprejela trgovsko pogojo z Rusijo, kar v tem času menda ni brez pomena. — Tudi Grecija nekje hoče nasledovati (?) Rumunijo v oziru na Turčijo, češ, da po Tesaliji in Epiru (Greciji obmejnih krajinah) boje greški prostovoljci, bašibozuki, strahovite reči počenjajo. V Janini, Prevezi in Arti se je že prelivala kri. Narod v vsih strankah torej zahteva, da naj se Grecija vzdigne zoper Turka. — Visoka porta je naredila za 3 milijone turških lir papirnatega denara. Tako se že dá potlej vojakovati. — Z Dunaja in Petrograda vé „Rechtsglocke“ v Berlinu, da je vse pripravljeno za napoved vojske zoper Turčijo. Rusija se ima prva spustiti na bojno polje. — Neki telegram iz Odese v „Times“ naznanuje veliko gibanje na Kandiji in v Rumuniji. — Maršal Vindigrac je prišel v Petr grad, boje z nekim poslanjem svojega vladarja do cara. — V Ekvadorski republiki so 3. majnika zasačili neko zakletev zoper predsednika in vstavo od 1. 1869. da bi postavili prekucijsko vladu. Vlada pa je zaperla 16 teh černih krokarjev — ravno v večer, ko so imeli hudodelstvo doveršiti. Dokler vlade same ne spoznajo in ne panajo nevarnosti, ki jo frajmavrarstvo žuga družbinstvu, dotlej je vse zastoj na kak mir misliti. — Po „Daily Telegraphu“ v Londonu je Ignatiev rekel 28. julija, da v 3 ali 4 tednih se po prizadevi vlad mora narediti primirje; pa da sedanje pritežnosti bi se dale vravnati, ako se Bosna razdeli med Avstrijo in Serbijo, Ercegovina pa se dá Černogori. Rusija noče Carigrada, želi samo, da Bospor bodi svoboden in nobenostransk za vse.

Cret in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Iz Vodice. Preserčna hvala Mariji, naši ljubi Gospej presv. Serca, za naglo pomoč! Celi teden me je prehudo noga bolela; na zdihljaj: „O ljuba Marija presv. Serca, pomagaj!“ pa je koj noga obležala (namreč „mirna“, ker so bolečine odjenjale).

Št. 2. Serčna zahvala Materi Božji, naši ljubi Gospej presvetega Serca Jezusovega, za prejeto pomoč. Pred sv. Jurjem t. l. me je bila zadela huda nesreča na potu z vozom. Zboljšala se mi je roka toliko, da večji del vse navadne opravila ž njo opravljam. Povzdignem jo čedalje višej. Upam, da ne bom dolgo več le z eno roko sv. Hostije ljudstvu kazal, ampak z obema.

Z Dolenjskega, 25. malega serpana 1876.

Duhoven.

Št. 3. Preserčna zahvala naši preljudi Gospej presvetega Serca Jezusovega! — Danes pokopali smo gosp. A. D., c. kr. vradnika pri tukajšni c. kr. sodnji. Dolgo je bolehal, pa vendar presvetih zakramentov za umirajoče sprejeti ni hotel, temuč s odločno besedo se je temu vedno ustavljal, akoravno ga je dušni pastir večkrat opominjal in prosil, naj se spové. Vidiš pa dušni pastir, da vse prizadevanje je brezkoristno, se oberne poln zaupanja do naše preljudbe Gospé presv. Serca Jezusovega, ter prosi njo, naj bi ona s svojo mogočno priprošnjo

pri svojem preljudem Sinu sprosila spreobrnjenje nevarno bolnega, obljubi, da se bode to po Danici razglasilo, ter bolnika še posebno priporoči pri sv. maši milosti Božji. — In glejte! en dan pred smertjo bolnika, kadar je dušni pastir po opravljeni sv. maši k njemu prišel, je ves v voljo Božjo vdan na prvo besedo duhovna obljubil, da hoče sprejeti sv. zakramente, kar je tudi storil.

Gotovo mu je sprosila Naša preljudba Gospá presv. Serca Jezusovega to milost, kateri očitno izrekam vso hvalo in češenje. — Bog daj njegovi duši večni mir in pokoj.

S Krasa, 28. malega serpana 1876.

Dušni pastir.

Prošnje.

Št. 1. Neka oseba se prav živo priporoča v družbino molitev udom naše ljube Gospé presv. Serca v dolgi boleznini na nogah, ki so ji čisto odpovedale svojo službo. Ako bomo uslišani, se bom s polnim imenom podpisala v čast Božjo in v slavo Marije, naše ljube Gospé, ter očitno izrekla zahvalo po „Danici“.

Z Gorenjskega.

P. K.

Št. 2. Z Gorenjskega je prišlo naslednjih pet prošenj: Še zelo mlada žena s tremi otročiči se živo priporoča vaim bratom in sestram družbe naše ljube Gospé presv. Serca, da bi po prošnji Marijini zopet zadobila zdravje v bolezni, ki jo že nad dve leti po vsih udih terpinči, ter je že skoro popolnoma oslepela in obnemogla. Ako je Bogu v čast in njeni duši v zveličanje, da ozdravi, ali se ji zboljša, obljubi to v večji slavo Jezusu in Mariji po Danici razglasiti.

„Usmilita se tudi mene, Jezus in Marija, in dodelita mi milost, da bom zamogla še hoditi k sv. maši!“ Tako kliče pobožna deklica, ki zaradi bolezni, ki ji jo je božjast v nogah še pustila, da se le opiraje na palico z veliko težavo z ene sobe komaj v drugo spravi, in že dve leti, kar je pa njena naj večji žalost, ne more k sveti maši, če je tudi sicer popolnoma zdrava, in se tedaj enako serčno priporoča v bratovsko molitev.

Ne manj goreče prosi bratovske molitve bolna žena. Ako je Božja volja, da po Marijini prošnji doseže ljubo zdravje in bi tako mogla še opravljati svoj posel in otroke po keršansko izrejevati, ker sedaj ni sposobna za nobeno delo, se bode zahvala po Danici naznanila.

Žena, ki v silni bolezni nad tri mesce že tako leži, da se ne more ne premakniti, ne govoriti, in se ji že kosti vidijo, prosi bratovske molitve, naj bi ji na prošnjo Marijino ljubi Bog na kaki način prelozil, ako je njegova sveta volja.

Oseba, ki že veliko lét hude muke v nogi terpi tako, da so ji že hotli nogo odrezati, se priporoča v drugič v molitev za pomoč, da bi še ozdravela, ako je prav pri Bogu in nji v zveličanje.

Sliši Mati nas zdihvati! Ab, raztegni roke svete nad otožne in bolehe, in pokaži nam svojo moč.

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Veliki serpan. — Avgust.

6. Nedelja IX po binkošti. Evangelij: „Jezus joka nad Jeruzalemom“. (Luk. 19.) — Spremenjenje N. G. J. Kr. na gori Taboru. (Gl. Mat. 17, 1—9.) — Sv.

Ksist II, papež sprič., in njegova sv. dijakona *Felicesim* in *Agapit*, in njegovi ss. subdijakoni *Januarij*, *Magn*, *Vincencij* in *Stefan*, so bili vsi pod cesarjem Valerijanom ob glavo djani l. 258. — Ss. *Just* in *Pastor*, brata, šolarja pri 13 in 7 letih, sprič. v Komplutu na Španjskem, ko sta slišala, da kristjane tezaajo in moré, sta berž iz šole na moriške tekla, kjer sta bila šibana, poslednjič pa od rabeljna zadergnjena pod cesarjem Dioklecijanom.

7. **Ponedeljek.** Sv. *Kajetan*, vstanovnik reda teatincev, ki so živeli le od milošnje dobrotnikov, klerike za duhovski stan pripravljali, ljudstvo podučevali in za uboge skrbeli po svoji moči. † l. 1547. — Sv. *Donat*, sprič. in škof v Arcu na Toškanskem, je po besedah sv. Gregorija papeža memo družih čudovitih djanj z molitvijo popravil kelih, kterege so bili malikovatci zlomili; umerl je pod cesarjem Julijanom po meču l. 361.

8. **Torek.** Sv. *Afra*, sprič. v Avgzburgu na Parskem, v naši pratiki, v rimskem koledarji pa se nje spominj obhaja 5. velik. serpana. (Beri daljši popis njene življenja v Dan. lan. k. l. List 32.) — Ss. *Cirijak* dijakon, *Larg* in *Smaragd* sprič. v Rimu, so z družimi dvajseterimi tovarši vred za silovito smertjo umerli pod cesarjem Dioklecijanom l. 303.

9. **Sreda.** Sv. *Roman*, vojak in sprič. v Rimu, je bil od sv. Lorenca v keršanski veri podučevan in keršen, kmalo pa je bil zagrabljen, na pezi s šibami razmesarjen in poslednjič ob glavo djan l. 258. — Ss. *Julijan*, *Marcijan* in osmeri drugi tovarši, sprič. v Carigradu, so bili na povelje hudobnega cesarja Leona grozovito mučeni in obglavljeni zato, ker so bili postavili Kristusovo podobo pri brončenih vratih.

10. **Četertek**, sopraznik. Sv. *Lorenc*, dijakon in sprič. v Rimu, je bil na mreži, nad polčeno žerjavico pečen pod cesarjem Valerijanom l. 258. — Sv. *Avsterija*, devica in sprič. v Bergomu na Laškem, je bila pod cesarjem Dioklecijanom umorjena l. 307. — Sv. *Deusdedit*, (Bog dal), spozn. v Rimu, je vse v saboto razdelil ubogim, kar je v tednu zaslužil.

11. **Petek.** Sv. *Krištof*, sprič. (Gl. 25. mal. serp.) — Sv. *Aleksander* s priimkom „Kopišar“, sprič. in škof v Komani v Pontu, v keršanstvu in modroslovji jako izveden mladeneč iz dobre hiše, se je iz mesta umaknil v samoto, kjer je na kopišu k-po kupal in oglje pripravljaj, da je nevarnostim tega svetá ubežal. Tisti čas je komanska srenja prosila sv. Gregorija, čudodelnika in škofa v Neocezareji, naj bi prišel in jim posvetil škofa. Vsi pred Gregorjem stoječi, izvoljeni možje mu niso bili kaj všeč, torej je rekel: „Izvolite si za škofa priprosteza, pobožnega in ponižnega možá“. Nekdo izmed srenje v šali (norčevaje in posmehovaje) reče: „No, če je taka, pa nam posvetite Kopišarja Aleksandra za škofa“. Na Gregorjevo povelje je bil Aleksander poklican s kopiša; bil je ves črn in umazan; vse se mu posmehuje. Sv. Gregor, od sv. Duha razsvitljen, mu ukaže, naj se umije in praznično obleče. Kmalo je stal pred srenjo zal mož lepe postave, vsim je bil všeč; njega jim je bil tedaj posvetil sv. Gregor za škofa. Sv. Aleksander je vladal svojo škofijo z velikim blagoslovom, in je poslednjič dosegel mučeniško krono na germadi l. 350. — Sv. *Filomena*, devica. (Gl. Dan. predlanskega leta. List 32.)

12. **Sabota.** Sv. *Klara*, devica, začetnica in opatinja svojega reda. † l. 1258. — Sv. *Hilarija*, mati sv. Afre, od sv. škofa Narcisa spreobrnjena, sprič. v Avgzburgu na Parskem, je bila s tremi deklami na grobu svoje hčeri zagrabljena in sežgana l. 304.

Danes je zadnji krajec ob 10. uri 56. m. zvečer.

Iz Ljubljane. Ravberjevo beneficijo je dobil č. g. Dragotin Kljun, bivši stolni kaplan, srenjski sveto valec ljubljanskega mesta.

P. Valjavceve „Misijonske sporočila“ smo pričeli z današnjim listom. Kakor vidijo spoštovani čitatelji že iz prvega poročila, bode tvarina mična in podučljiva; ako torej kateri želé vse sporočila skup imeti, se lahko naročé še na „Danico“ z današnjim listom dalje (zato smo prosili, da se je nekaj več številke natianilo); treba pa je berž se naročiti, ker pozneje bi se komu lahko zgodilo, da bi ne mogel več dobiti vsih listov. Zlasti bi morebiti bilo prav, da se to pridobi za tiste farne cerkve, kjer so bili misijoni, za farne bukvarnice itd. (Cena Danice od zdaj do konca leta bi bila za Ljubljano 1 gl. 70 kr., po pošti 2 gl.)

Porcijunkula se je v Ljubljani v cerkvi čč. oo. Franciskanov zopet letos obhajala s prelepimi in prav spodbudnimi opravili. Nenavadno veliko ljudi se je vdeležilo ss. zakramentov. Občinstvo čuti, da je potreba molitve in vé odpustke ceniti.

AVete! InDVLgentlae pLenarlae aMICIs PortIVnCVLae.

P. B.

Pozdravljeni: Porcijunkule prijatli, stari, mladi!

Domú se mirno vračajte z bogatimi zakladi.

Na ljubljanski gimnaziji je bilo v začetku letošnjega šolskega leta 406 očitnih in 8 zasebnih učencev; ob koncu leta jih je ostalo 378 očitnih in 6 zasebnih. Po narodnosti je med temi 291 Slovencev, 88 Nemcev, 3 Hrvatje in 2 Italijani; vsi katoličani. Po rodu je 83 Ljubljancev, 132 Gorencev, 61 Notranjcev, 68 Dolencev, 38 iz družih avstrijskih in 2 iz tujih dežel. Napredek ob koncu leta je bil pri 51 učencih izversten; 221 jih je prejelo prvi, 19 drugi in 33 tretji red; 51 se je dovolila v posameznih naukih poskušnja čez 2 mesca; neaprašani so ostali trije. Ako sošteješ poslednje (s tistimi vred, ki imajo kaj popravljati), je njih 106, veliko čez čertertino vsih. Kam bo to prišlo? Pravijo, da mladina peša na duhu in na telesu.

Za ranjene na južnem bojišču se je ustanovila mednarodna družba: „Société serbe de succurs aux blessés et malades en temps de guerre.“ Tudi v Bernu oglašžen kliče hčere moravske, da naj zdaj, ko vojska divjá na Jugu, pomagajo ranjenim s svojimi darovi. — Enako Ljubljanski odbor za pribegle in ranjene zopet kliče občinstvo na pomoč — še zlasti usmiljene Slovenke, naj pripravljajo in nabirajo šarpij (cufanja), platnenih cunj, robcev, sploh platnenga blaga. Predsednik društva je g. J. N. Horak.

Z Bleda. Bivanje nadvojvoda Ljudvika Viktorja — cesarjevega brata — v Bledu je za okolico jako spodbudno. Slavni gost daje domačim prebivalcem, kakor tudi ptujcem, ki se zdravijo ali razveseljujejo v tej prekrasni okolici, naj lepši izgled keršanskega obnašanja in življenja. Ne sramuje se sredi vernega ljudstva vsako nedeljo in mnogokrat tudi ob delavnikih biti v cerkvi pri sv. maši, kjer je pripravljen zanj primeren prostor. — Naj rajše govori s priprostim ljudmi. Z nekim prav starim kmetiškim možem, ki tudi nemški govori, se je uni dan cele pol ure menil. Posebno lepo je pa videti, ko ga srečujejo šolski otroci, ter pozdravljajo: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ on pa jim ves vesel tega keršanskega pozdrava prijazno odgovarja: Amen!

Monsg. dr. Alojzi Pavissich, apost. protonotar, ki je nekda kot c. kr. nadzornik ljudskih šol v Celovcu, potem v Terstu, in od leta 1869 v Zari služboval, je na lastno prošnjo postavljen v pokojni stan.

G. Janez Tori, naš rojak, je 27. rožnika t. l. v Montreal-u, v Kanadi, izveršil bogoslovske nauke in je

postal subdijakon. Bil je v velikem semenišu sv. Sul-pica; zdaj je na počitnicah pri preč. gosp. dekanu Plut-u (tudi našem rojaku) v Šakopeji, 5—6 milj od sv. Pavla. Drugo leto pa bode z 22. letom posvečen, ker v Ameriki imajo posebno predpravo od papeža, da smejo že v tej starosti mašnike posvečevati.

Perzijski poslanec pred Pijem IX. Ni zdavnej, kar je bil perzijski poslanec Nazare Agha s svojim tajnikom sprejet od Pija IX. Poslanci iz Jutrovega so po domači šegi svoje visoke kape na glavi obdržali, vendar pa se prav globoko pred sv. Očetom priklonili, ter so jim roko poljubili. Poslanec si je v svojem ogovoru častital zarad sreče, da je bil ravno on izvoljen k slavnemu poslu, ter se v imenu svojega vladarja pokloni sv. Očetu, in da zamore za-se in za svojo rodbino prejeti Njegov blagoslov, kateri so vsi rimsko-katoliške vere. Ginljivo je bilo videti, kako so se sv. Oče in vsi pričujoči silno radovali zarad nepričakovane novice o pripoznanji sv. vere, — poslanci pa so bili zavolj veselja prečastitljivega starčka do solz ginjeni. Nad obsegom pisma paganskega vladarja bi se mogel marsikteri evropejsk vladar sramovati. Šah (kralj) nagovori sv. Očeta kot vladarja, ne kot jetnika v Vatikanu. V Perziji podeli šah ondi bivajočim katoličanom svojo brambo, drugod jih preganja „izobraženec“. — Sv. Oče so perzijskemu poslancu v spomin podarili križ in dragoceno uro. „Križ, pravi Nj. Svetost, predstavlja oni križ, ki ga jest nosim, in kterega morajo vsi nositi, da pridejo v nebesa. Ura pa bode kazala od le-té do tiste ure v večnost, ktera odpre vhod v pravo domovino, in vse stekajoče ure bode naznanjevala“. — Poslanec je bil močno ginjen, se je zahvalil sv. Očetu, ki so mu sv. blagoslov podelili, preden je so ga spustili.

Gerška vlada v Atenah je vsled vprašanja pri sinodi svojih škofov izločila iz očitnih šol čez 40 bukev, kakor zopernih veri ali škodljivih čednosti. Med prvimi je tudi biblija, ki jo je protestanška družba v Londonu pretolmačila v novo greščino, in je torej obsojena tudi od razkolnikov. — Kaj porečejo pa k temu tisti katoličani po Ljubljani in drugod, ki take protestanske biblije kupujejo? Pa kaj čete pričakovati od taci, ki jim je vse eno, če njih otroci hodijo v katoliške, ali pa krivoverske šole, — vse eno, če naj imenitniši vsih naukov njih otroke uči duhoven ali posvetnjak; — vse eno, če njih katoliški otroci slišijo hvalo ali pa grajo svoje lastne vere! Slišijo se pač že zdaj tako žalostni nasledki take verske vnémarnosti, da bi mogli tudi slepim oči in gluhim ušesa odpreti, ako bi ne bilo pri njih že vse zgubljeno. Nomina sunt odiosa.

Božja pot v Lurdih na Francoskem. Kakor je bilo že omenjeno, se je posvečevanje nove bazilike v Lurdih (največi romarski cerkvi na svetu) godilo 2. julija. Naj omenimo še nekoliko o tej zares ginljivi slovesnosti. Navzočih je bilo 11 nadškofov (med njimi 1 ameriški in 1 laški), 22 škofov (med njimi 4 ameriški in 1 švicarski). Cerkev ima zraven velicega, še 14 stranskih altarjev, kateri so bili ob enem času posvečevani od 14 škofov; 1200 ss. maš je bilo opravljenih, in 100.000 ss. obhajil podeljenih. Po sv. blagoslovu, kterega je Pariški nadškof podelil, je iz 100.000 gerl zadonel močen in ginljivi glas: „hvaljen bodi Jezus, kralj mira! češčeno bodi neomadežano spočetje Marije Device! — Slava papežu Neomadežane!“ — Slovesnega obhoda so se vdeležili mnogi knezi in plemenitaši iz Francije in drugih dežel. — Drugi dan je papežev poslanec kronal Marijno podobo (štatvo) s prezalo in drago krono.

Navzoči pet in trideseteri škofje so pred ločitvijo od novoposvečene bazilike sv. Očetu poslali pismo verne

vdanosti, iz kterega bodi posneto bolj znamenito. „22 lét je, kar so Vaša Svetost proglasili neomadežano Spočetje M. D. za verski nauk; par lét pozneje se je bila presv. Devica v jami pri Lurdih sama prikazala, je Vaš razglas poterdila, ter se Neomadežano imenovala. S tem, da ste danes poslali svojega namestnika, ki je to slovečo cerkev Marijno posvetil, in njeno podobo kronal, — s tem ste navdušili češenje in zaupanje vernikov, ki so prišli častit Ono, ktera se je bila ponižni pastarici na tem svetem kraju prikazala. V ta namen so že skoz več dni romarji iz Francije in iz najbolj oddaljenih dežel v to Svetišče prihajali, da se goreče priporočajo Nji, ktero ste Vi, in ki se je bila sama za Neomadežano oklicala. — Francija je veliko grešila, in ji bo toraj veliko odpušenega; ona ljubi Marijo, ljubi sv. Cerkev, in ljubi Pija IX; tega se živo nadjamo.“

Liberalna poštenost. V malo mescih je francoska zbornica že v drugič zaverla volitev grofa Mun-a, gorečega vstanovnika katoliških delavskih družb na Francoskem. „Unità“ pristavlja, da edino to (ker namreč je vstanovnik katoliških delavskih družb) je slavno zadolženje, da je volitev overžena. Nasprotniki, da bi obelili svoje černo samosilstvo, govoré o „klerikalnem pritisku“; pa poslanci poročila še brati niso mogli tako hitro, — brali so le sklep in glasovali za overženje. Toda volilci se pripravljajo grofa Mun-a liberalcem zopet v zbornico poslati.

Z bojišča jugoslovanskega. Černogorci so dosegli znamenito zmago zoper Muktar-pašata pri Verbici, blizu Bileka. Prederli so turško kardelo in raztepli 12 batalionov na vse strani, ubili Selim-paša, Osman-paša in 300 vojakov pa vjeli. — Ob vzhodu Turk s toliko močjo sili v Srbijo, da je prašanje, če ga bo Černajev zmožen odgnati. Čutiti je, da Serbi dobivajo znatno pomoč iz Ruskega. Čedalje bolj kaže, da prav v kratkem bodo vlade posredovale. Čas je, da se nesrečno klanje ustavi. — Angleški dnevniki pravijo, da turški ministri sami vladajo, ker novi sultan je nezmožen k temu. — Judovski in turški listi so raznesli laž, da sv. Oče derže s Turkom, — in listi, ki sicer judovskim in turškim listom ne verjamejo, so jim to verjeli! Tako-le je.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Duhovnija Kerka je podeljena č. g. Ant. Klemen-u, fajm. Smleškemu.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Jože Horvat je postal župnik v Širjih. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Janez Jakopina za II. v št. Martin pri Slov. Gradcu; Juri Vtičar v Zibiko, in Jože Hernah na Kalobje. — Umerl je duhoven v pokoju č. g. Miha Šumar v Novi Cerkvi 26. julija t. l. R. i. p.

Dobretni darovi.

Za hiralnico pri sv. Jožefu v Ljubljani: Čast. g. župnik Debelak v Predvoru 20 gl. — Čast. gosp. župnik Lovšin pri Fari 2 gl. 10 kr. — Čast. g. Jerič v Ljubljani v drugo 5 gl. — Iz Rudnika farmani s župnikom 13 gl. — Preč. g. J. T. v Dr. 5 gl.

Za sv. Očeta: S Podkrajča čast. g. duhoven pastir in duhovnjani 5 gl., proseči sv. blagoslova za življenje in za zadnjo uro. — Pri sv. Jurji pod Kumom 5 gl. v pop., 3 dvajset. v sr., in 1 tolar za 1 gl. sr.

Za misijon v Adrijanopelnu: G. Jož. E. 1 gold. 25 kr. v sr. in 1 gl. v pop.